

ნანა ლომიძე

თემა: სულხან-საბა ორბელიანის „სოფლის მამწეებლები“

საგანი: ქართული ენა და ლიტერატურა

კლასი: V

მიზანი: მოსწავლემ უნდა შეძლოს ლიტერატურული ნაწარმოებებიდან და მედიარესურსებიდან მიღებული ინფორმაციის დახარისხება და გააზრება, გამოავლინოს კრიტიკული აზროვნების უნარი წინააღმდეგობრივი მოვლენების შეფასებისას, გამოხატოს საკუთარი დამოკიდებულება წამოჭრილი საკითხის მიმართ და შეძლოს დასკვნის გამოტანა.

მედიაწიგნიერების მიზნები:

მედიარესურსის კრიტიკული ანალიზი და სინამდვილის რეპრეზენტაციის შეფასება.

ესგ-სთან შესაბამისობა:

ქართ. V. 4. მოსწავლეს აქვს ლიტერატურული ნაწარმოების ესთეტიკური შეფასების საწყისი უნარი.

ქართ. V. 8. მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა ჟანრის მხატვრული ტექსტების წაკითხვა და ადეკვატურად გაგება-გაანალიზება.

ქართ. V. 9. მოსწავლეს აქვს წაკითხული მხატვრული ტექსტის ინტერპრეტაციის საწყისი უნარი.

ქართ. V. 11. მოსწავლეს შეუძლია ტექსტის ვერბალური და არავერბალური ნაწილების ერთმანეთთან დაკავშირება, ინტერპრეტირება და მსჯელობა მათს ურთიერთ-მიმართებაზე; აქვს მედიაწიგნიერების საწყისი უნარ-ჩვევები.

ქართ. V. 12. მოსწავლეს შეუძლია კითხვის სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენება ტექსტის უკეთ გააზრების მიზნით.

ქართ. V. 13. მოსწავლეს შეუძლია სხვადასხვა სახის ტექსტების დამოუკიდებლად შექმნა.

გამოყენებული აქტივობები:

1. გონებრივი იერიში;
2. პაუზებით კითხვა;
3. ჯგუფური მუშაობა;
4. დისკუსია;
5. სქემები;
6. თხზულების წერა

წინარე ცოდნა:

- მოსწავლეები იცნობენ იგავ-არაკის მახასიათებლებს;
- ალევორიას;

აქტივობა - 1

დაფაზე ვწერ ლექსიკურ ერთეულებს: ძალი, სოფელი, მამალი, აშენება და მოსწავლეებს ვთხოვ 5 წუთში დაწერონ ამ სიტყვების გამოყენებით თხზულება, ამბავი და მოუფიქრონ სათაური.

მოსწავლეები ახდენენ დაწერილი თხზულების პრეზენტაციას.

აქტივობა -2

დაფაზე ვწერ იგავის სათაურს და ვთხოვ, ივარაუდონ, რაზე იქნება ნაწარმოები შემდეგ კი კითხულობენ იგავს.

კითხვის აქტივობა:

კლასი დაყოფილია ჯგუფებად, მათ ურიგდებათ იგავ-არაკი „სოფლის მაშენებლები“, კითხულობენ სამ პაუზად დაყოფილი ტექსტს (ტექსტი იხილეთ ქვემოთ). თითოეული ნაწილის წაკითხვისას, ვთხოვ, დაასათაურონ ეპიზოდი, მონიშნონ უცხო სიტყვები და დაწერონ მათი სავარაუდო განმარტება.

აქტივობა -3

მოსწავლეებს ვთხოვთ გაიხსენონ ტექსტი და უპასუხონ კითხვებს და წყვილებში შეავსონ სქემა:

კითხვები	სავარაუდო პასუხები
რომელმა წინადადებამ მიიქცია თქვენი ყურადღება ყველაზე მეტად? რატომ?	„სოფელი ავაშენოთ” - როგორ უნდა ააშენონ სოფელი ყვილითა და ყევით?
რა თვისებებს ავლენენ პერსონაჟები?	ძალი სასტიკი და დაუნდობელია, მამალი, მოხერხებული, მელია მეამიტი.
რა მოხდება შემდეგ?	მამალი და ძალი სოფელს ვერ ააშენებენ
გამართლდა თქვენი ვარაუდი?	კი

აქტივობა - 4

ტექსტის წაკითხვის შემდეგ, მოსწავლეებს ვაჩვენებ მულტიფილმს „ტყის კვარტეტი”

<https://www.youtube.com/watch?v=l6Ql8nFFymA>

გონებრივი იერიშის გამოყენებით კლასის დახმარებით ვავსებთ სქემას:

მულტიფილმის და იგავის მსგავსება	მულტიფილმის და იგავის განსხვავება
კონფლიქტი მელიასა და ძალს შორის; მამლისა და ძალის მეგობრობა; სოფლის აშენების სურვილი;	<ul style="list-style-type: none"> • სხვადასხვა სათაური • მუსიკალური გაფორმება მულტიფილმში; • მულტიფილმის დასაწყისში გამოყენებულ დიალოგში სხვა ფრაზებია; • მულტიფილმში მთავარი სათქმელი სიმღერითაა გადმოცემული; • მელიას სტუმრობა იგავში სხვა მიზნითაა,

	<p>მულტფილმში სხვა.</p> <ul style="list-style-type: none"> • მელიის მეგობარი კატა იგავში არ ჩანს; • მელია სოფლის აშენებაში უნდა დაეხმაროს, ეს კი იგავში არ არის; • მულტფილმში ჩანს მშენებარე სახლები, იგავში - არა; • მულტფილმში ძალი გაიტყუეს და მელამ მამალი მოიტაცა. ეს სცენა იგავში არ არის; • მელას მამალი შემთხვევით გააგდებინა ძაღლმა ხელიდან - ასეთი რამ იგავში არ ჩანს; • მელიას ცბიერება შეიტყო ძაღლმა და სცემა, იგავში რომ გააღვიძა მელიამ მძინარე ძაღლი, ამიტომაც სცემა; • იგავში კუდი მოსწყვიტა ძაღლმა მელიას, მულტფილმში - არა. • შეშინებული კატის ემოციები არ არის იგავში.
--	---

აქტივობა - 5

შეკითხვები	სავარაუდო პასუხები
რომელი ეპიზოდი ვერ მოხვდა მულტფილმში?	დასაწყისი, ძაღლისა და მამლის დამეგობრება; მელიის კუდის მოწყვეტა; მამლისა და მელიას დიალოგი ადგილის თაობაზე; ძაღლის გაღვიძება;
რომელი ეპიზოდი არ არის იგავში და არის მულტფილმში?	კატისა და მელიის ჩანაფიქრი; მელია სოფლის აშენებაში უნდა დაეხმაროს, მათთან ერთად მღერის;

	<p>მშენებარე სახლები;</p> <p>ძაღლის გატყუება და მამლის მოიტაცა. მელას მამალი შემთხვევით გააგდებინა ძაღლმა ხელიდან ;</p> <p>მელიას ცბიერება შეიტყო ძაღლმა და სცემა;</p> <p>შეშინებული კატის ემოციები არ არის იგავში.</p>
<p>თქვენი აზრით, რომელია პირველი წყარო, იგავი თუ მულტფილმი?</p>	<p>იგავი</p>
<p>დააკვირდით მელოდიასა და სიმღერებს, გახმოვანებას, ჟესტებსა და მიმიკებს. როგორი განწყობა დაგეუფლათ?</p>	<p>ტექსტში არ ჩანს თუ რა ჟესტები და მიმიკებია საჭირო. ეს მხოლოდ ჩვენს ფანტაზიაზეა დამოკიდებული. მულტფილმში კი ემოციები, გრძნობა და ხმა სიტუაციის, ამბიდან გამომდინარეა.</p>
<p>რის მიხედვით შეარჩია რეჟისორმა მელოდია, ან სიმღერა?</p>	<p>მელოდია სახალლისო და ამბავთან შესაფერისია. სიმღერა ტექსტის შინარსს, მთავარ სათქმელს უკავშირდება</p>
<p>როგორია გარემო, რომლებშიც პერონაჟები ასრულებენ მოქმედებას?</p>	<p>ტექსტში გარემოს დიდი ყურადღება არ ეთმობა.</p>
<p>როგორია გადასაღები მოედანი, ჩანს თუ არა ეს ტექსტში?</p>	<p>ტექსტში არ ჩანს, მხოლოდ წერია ტყეში წავიდნენო, მულტფილმში ზუსტადაა წარმოჩენილი.</p>
<p>ვისთვისაა განკუთვნილი ეს მულტფილმი?</p>	<p>8 წლამდე ბავშვებისათვის</p>
<p>იგავი?</p>	<p>10 წლამდე ბავშვებისათვის</p>
<p>(ასაკის განსაზღვრა) რომელმა უფრო სრულყოფილი ინფორმაცია მოგაწოდათ?</p>	<p>მულტფილმმა</p>

აქტივობა - 6

ამის შემდეგ ვაჩვენებ ჩემ მიერ შექმნილ ანიმაციას: <https://youtu.be/mutIWT2G2IM> და ვთხოვ, გაარკვიონ:

1. რომელი უფრო შთამბეჭდავია, გახმოვანებული და მუსიკალური თუ მხოლოდ ანიმაციური?
2. დაასაბუთონ თავიანთი მოსაზრება, დაადგინონ რომელი ეპიზოდი ვერ მოხვდა ჩემ მიერ შექმნილ რესურსში? რატომ?

აქტივობა - 7

დავალება

გააგრძელონ იგავი, შექმნან თავიანთი თხზულების მიხედვით ელექტრონული ან ჩვეულებრივი კომიქსი, შეურჩიონ შესაბამისი მელოდია და სიმღერა.

წერითი დავალება - მოკლედ აღწერონ როგორ შექმნეს თხზულება, რის მიხედვით მოაკლეს ან დაამატეს ეპიზოდები კომიქსში. როგორი დამოკიდებულება ჩამოუყალიბდათ ტექსტსა და კომიქსის მიმართ? რამდენ ნაწილად დაყვეს კომიქსი? მულტფილმი და უხმო ანიმაცია რომ არ ენახათ, მხოლოდ იგავით შეძლებდნენ ასთი კომიქსის შექმნას?

სიბრძნე სიცრუისა

სოფლის მაშენებლები

(პირველი ეპიზოდი)

ერთი ძალლი და ერთი მამალი დაძმობილდნენ: სოფელი ავაშენოთო!

ძალლმა უთხრა: როგორ ავაშენოთო?

მამალმა უთხრა: შენ იყეფე, მე ვიყივლებ და აშენდებაო.

წავიდნენ ტყეში.

(მეორე ეპიზოდი)

ძალლმა ყევა დაიწყო და დაეძინა. მამალი ხეზე შეჯდა, ყვილი დაიწყო. მელას ხმა ესმა, მოვიდა და მამალს ჰკითხა: მანდ რას აკეთებო?

მამალმა უთხრა: სოფელს ვაშენებთო.

მელიამ უთხრა: ჩამოდი, სახლის ადგილი მომიზომეო!

მამალმა უთხრა: მამასახლისი მანდ წევს, გააღვიძე და ეგ მოგიზომავსო!

(მესამე ეპიზოდი)

მელია მამლის ნდობამ შეაცდინა, მივიდა ძაღლთან, გააღვიძა და უთხრა: ადექი, სახლის ადგილი მინდაო.

წამოდგა ძაღლი, გამოუდგა მელიას, დაჩეჩქვა და კუდი მოწყვიტა. წავიდა დაკოდილი, დაგლეჯილი მელა, გორაკზე შედგა და დაუძახა: მე ხომ ჩემი ჭკუისა დამემართა და თუ თქვენ მაგ საქმით სოფელი ააშენოთ, იმასაც ნახავთო!